

Gemeente Albrandswaard

Voorstel

Onderwerp: Rechtmatigheidsdocumenten 2025	College van burgemeester en wethouders 12 november 2024	Zaaknummer 2024-091401
Portefeuillehouder Mario Bianchi		Openbaar
Opsteller: Blijenburg Monique		

Geadviseerd besluit

1. Het Controleplan VIC 2025, na aanvulling van onderwerpen vanuit de Auditcommissie, vast te stellen.
 2. Het Normenkader 2025 vast te stellen.
-

Raadsvoorstel

Inleiding

Inmiddels is de werkwijze rondom de controle en de opstelling van de rechtmatigheidsverantwoording ingebed in het proces van de jaarrekening controle. Dat betekent dat het College inhoudelijk verantwoordelijk is voor de rechtmatigheid. De rechtmatigheidsverantwoording die het College afgeeft wordt opgenomen in de (concept)jaarrekening. De verklaring over de rechtmatigheid wordt gebaseerd op onder andere vaststelling van juiste werking van uitvoeringsprocessen, (verbijzonderde) interne controles en audits. Het College laat voorafgaand aan het boekjaar het controleplan VIC 2025 vaststellen door de Raad. Hierin staan de controlepunten op basis van materialiteit, bevindingen uit het verleden en eventuele toevoegingen vanuit de Raad. De Raad heeft, vanuit de Auditcommissie van 14 oktober jl., daadwerkelijk toetsingsnormen toegevoegd. Het controleplan 2025 gaat in op maatschappelijk verantwoord ondernemen en vult een VIC in over Huur en Erfpacht (zijn alle objecten in beeld, zijn er de goede contracten, wordt correct geïnd).

Het College laat ook voorafgaand aan het controlejaar het Normen- en toetsingskader 2025 vaststellen door de Raad.

Beoogd effect

Wat we willen bereiken is een correcte invulling van het proces van Rechtmatigheidsverantwoording, waarin processen beheerd en beheerst worden.

Argumenten

1.1 Vaststelling is noodzakelijk om de VIC 2025 uit te kunnen voeren.

De Raad bepaalt, met ingang van de Wet Rechtmatigheidsverantwoording, de controlepunten waarop het College toetst aan de hand van het voorwaardencriterium, begrotingscriterium en criterium misbruik en oneigenlijk gebruik. Met het vaststellen van het controleplan VIC 2025 zijn de meest materiële processen vanuit financieel oogpunt gedekt.

1.2 De Auditcommissie heeft van de gelegenheid gebruikgemaakt om controlepunten toe te voeren.

Er komt in 2025 een extra VIC met betrekking tot Huur en Erfpacht (zijn alle objecten in beeld, zijn er de goede contracten, wordt correct geïnd).

2.1 Het Normenkader 2025 dient door de Raad jaarlijks te worden vastgesteld.

Overleg gevoerd met

Accountant, Team Control van De BedrijfsvoeringsPartner en de Auditcommissie.

Kanttekeningen

1.1 Bij het niet uitvoeren van VIC stagneert de kwaliteitsverbetering van processen.

Uit de rapportages blijkt dat kwaliteitsverbetering nog steeds aan de orde is. Het gaat niet alleen om verbetering van processen en procedures, ook verbetering van houding en gedrag in de uitvoering is en blijft aan de orde.

1.2 Het ontbreken van IC en VIC zorgt er voor dat het college geen onderbouwing heeft voor de rechtmatigheidsverantwoording.

IC en VIC is een sturingsinstrument voor het college, als dit ontbreekt zal de account zelf rechtmatigheidsonderzoek moeten doen om te komen tot een verklaring bij de jaarrekening.

2.1 Indien de Raad het Normenkader 2025 niet vaststelt, heeft de accountant geen basis/richtlijn voor hun controle.

Uitvoering/vervolgstappen

Niet van toepassing.

Financiën

Niet van toepassing.

Inclusiviteitstoets

Niet van toepassing.

Communicatie/participatie na besluitvorming

Niet van toepassing.

Bijlagen

1. Control jaarplan VIC 2025 Albrandswaard .pdf
2. Normenkader Albrandswaard 2025.pdf
3. Albrandswaard VIC rapportage 1e halfjaar 2024.pdf
4. 2024-091401Raadsinformatiebrief 1e halfjaarrapportage 2024 VIC.pdf

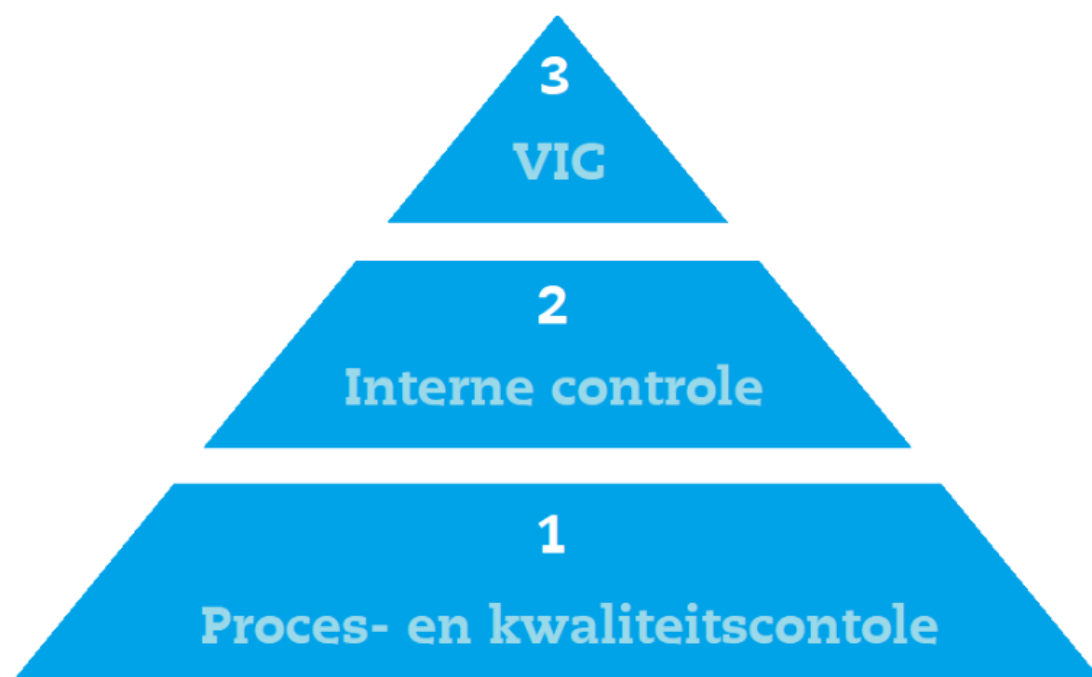
CONCEPT RAADSBESLUIT

Onderwerp: Rechtmatigheidsdocumenten 2025		Zaaknummer:

De raad van de gemeente Albrandswaard,
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders op 12 november 2024,

BESLUIT:

1. Het Controleplan VIC 2025, na aanvulling van onderwerpen vanuit de Auditcommissie, vast te stellen.
 2. Het Normenkader 2025 vast te stellen.
-

Gemeente Albrandswaard

Control jaarplan VIC 2025

Fiscale, proces en rechtmatigheid control

Team Control / De BedrijfsvoeringsPartner

Oktober 2024 na auditcommissie

Samenvatting en leeswijzer

Voor u ligt het control jaarplan 2025. Het uiteindelijke doel van de (verbijzonderde) interne controle is het vaststellen van het financieel rechtmatig handelen binnen de organisatie. Hierbij is onderscheid te maken tussen de financiële- en niet-financiële rechtmatigheid. De (V)IC moet mede leiden tot het kunnen afgeven van een rechtmatigheidsverantwoording door het college als onderdeel van de jaarrekening 2025. De accountant geeft hierover een getrouwheidsoordeel.

We zetten een belangrijke stap in het beheer van risico's en het behalen van doelen door dat we onze processen controleren en werken volgens het "3-lines" model. Met het steeds verder in kaart brengen van de AO/IC en het verder uitrollen van risicomanagement worden de belangrijkste risico's en bijbehorende beheersmaatregelen steeds beter inzichtelijk gemaakt. Tegen deze achtergrond kunnen de controles dan ook steeds beter binnen het primair proces gericht worden uitgevoerd.

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de rechtmatigheidsverantwoording. In hoofdstuk 3 benadrukken we het belang van het beheersen en beheren van processen en de rollen en verantwoordelijkheden die ingericht en benoemd moeten zijn om de rechtmatigheidsverantwoording daadwerkelijk vorm en inhoud te kunnen geven. Naast de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording proberen wij ook steeds meer aandacht te geven en te vragen voor proces control. Daarvoor zal in 2025 een ontwikkelplan worden opgesteld. Met als ultiem doel de organisatie doeltreffend, doelmatig en rechtmatig te laten handelen en te kunnen laten inspelen op veranderingen. Bijkomend voordeel is dat de organisatie over zou kunnen gaan op een efficiëntere interne controle namelijk de procesgerichte controle waar nu nog sprake is van gegevensgerichte controles. Hiervoor wordt aandacht besteed in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 geven wij aandacht aan fiscale control. Naast enkele aandachtspunten van afgelopen jaren met een fiscaal raakvlak besteden wij ook aandacht aan de voortgang van de fiscale kalender.

De uitvoering van de financiële rechtmatigheidscontrole, de scoping, vorm van rapportages en de spelregels van de rechtmatigheidsverantwoording zetten we uiteen in hoofdstuk 5. Dit hoofdstuk is ook voor u van belang immers hierin is de mogelijkheid aanvullende wensen mee te geven die u als het de gemeenteraad gecontroleerd wilt zien die de rechtmatigheid raken.

Tot slot zijn er in de bijlagen Terminologie 3 Lines Model, het Normen- en toetsingskader 2025 de Nota Misbruik & Oneigenlijk gebruik en de Frauderisicoanalyse.

Inhoud

1.	Inleiding	4
2.	De Rechtmatigheidsverantwoording	5
3.	Proces control	7
3.1.	Startgesprekken VIC	8
4.	Fiscale control	9
5.	Rechtmatigheid control	10
5.1.	Materialiteit	10
5.2.	Scoping van transactiestromen	10
5.3.	Controle aanpak	12
5.3.1.	Trekken van steekproeven	12
5.3.2.	Uitvoering controles	12
5.3.3.	Overzicht uit te voeren VIC's	12
5.3.4.	Hoor en wederhoor	13
5.4.	Rapportage	13
5.5.	Spelregels	14
	Bijlagen	15
1.	Terminologie 3LM	15
2.	Normen- en toetsingskader 2025	17

1. Inleiding

Verbijzonderde Interne Controle (VIC) in een jaar van het opbouwen van een nieuwe organisatiestructuur. Het belang van interne beheersing is er ook ten tijde van veranderingen. Het niet volledig beheren en beheersen van processen kan leiden tot bewust of onbewust (financieel) onrechtmatig handelen. Nadrukkelijk vragen wij aandacht voor de uitvoering van processen en het beheren en beheersen daarvan.

Het college neemt met de vaststelling van dit controleplan 2025 de toets op zich van een aantal financieel omvangrijke processen en geeft een oordeel over de financiële rechtmatigheid daarvan. De uitvoering van VIC staat of valt met de uitvoering van interne controle binnen de lijn. In 2023 en 2024 is reeds zichtbaar dat het op orde hebben en houden van de personele bezetting in de lijn en bij Team Control uitdaging oplevert in het uitvoeren van die taken.

De invoering van de Rechtmatigheidsverantwoording (RMV) is een feit. Vanaf het boekjaar 2023 geeft het college in de jaarrekening de verklaring af het gehele boekjaar financieel rechtmatig te hebben gehandeld en laat conform de spelregels de eventuele financiële onrechtmatigheden overzichtelijk zien.

Het doorontwikkelen van het fiscaal horizontaal toezicht is in 2022 door de belastingdienst ingezet. De gemeente wil aantoonbaar fiscaal in control te zijn. Dit betekent dat vanuit de VIC de fiscale kalender aandacht zal krijgen. Een nieuwe vorm van control op de fiscale aspecten wordt ingericht en verder uitgebouwd.

Het controleplan 2025 is gebaseerd op de financieel meest omvangrijke processen, de bevindingen uit voorgaande controles, bevindingen van de accountant in de managementletter en mogelijke speerpunten van de raad.

2. De Rechtmatigheidsverantwoording

De RMV maakt, vanaf boekjaar 2023 verplicht onderdeel uit van de jaarrekening. Het college is verplicht, op basis van de artikelen 212 en 213 van de gemeentewet zorg te dragen voor de interne toetsing van de getrouwheid en de rechtmatigheid van de jaarrekening, en voor het daaraan ten grondslag liggende (financiële) beheer. Het college legt verantwoording af aan de raad over de uitvoering en zorgt voor adequate vastlegging en dossiervorming hiervan. Het college treft maatregelen waardoor de rechtmatigheid van de algehele uitvoering gewaarborgd is.

Bij de rechtmatigheidsverantwoording bestaat een directe relatie met het financiële beheer. Er moet immers worden vastgesteld dat baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Er worden negen rechtmatigheidscriteria onderscheiden:

1. Calculatiecriterium
2. Valuteringscriterium
3. Adresseringscriterium
4. Volledigheids criterium.
5. Aanvaardbaarheids criterium
6. Leveringscriterium
7. Begrotingscriterium
8. Voorwaardencriterium
9. Misbruik & Oneigenlijk gebruik criterium

De criteria 1 tot en met 6 zijn criteria die een dubbel karakter kennen dat wil zeggen dat een fout in rechtmatigheid tevens een getrouwheidsfout in de jaarrekening is. Deze fouten komen derhalve ook voort uit de accountantscontrole en zitten daardoor niet primair in de scope van werkzaamheden ten behoeve van de Rechtmatigheidsverantwoording. Deze fouten komen niet terug in de rechtmatigheidsverantwoording en blijken uit het accountantsverslag.

De criteria 7 tot en met 9 moeten worden ondervangen door (V)IC. Deze werkzaamheden moeten gebeuren onder coördinatie van de controller en verantwoording van de manager, waarin zich verschillende deelgebieden bevinden die onder verschillende afdelingen vallen. In paragraaf 5.6 zal dit schematisch uitgewerkt worden.

Nu de gedeeltelijke ontvlechting een feit is blijft De BedrijfsvoeringsPartner voor de uitvoering van de bedrijfsvoeringprocessen verantwoordelijk in samenwerking met de afzonderlijke gemeenten. Bedrijfsprocessen zijn niet rigoureus te knippen en op te delen. Samenwerking, verbinding en gedeelde verantwoordelijkheid voor de werking van processen blijft bestaan.

De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording en de gedeeltelijke ontvlechting zijn hét moment om in samenwerking tussen de gemeente en De BedrijfsvoeringsPartner door te pakken met:

- Het verbeteren van de interne beheersing;
- Het inrichten van een continu leer- en verbeterproces;
- Het aantoonbaar beheersen en borgen van de interne en externe verantwoording over de rechtmatigheid van uitgaven.

College en management zullen voortdurend aandacht moeten hebben voor risico's, wat betekent dat zij continu bezig zijn met signaleren, beoordelen, beheersen, voorkomen en beperken van risico's.

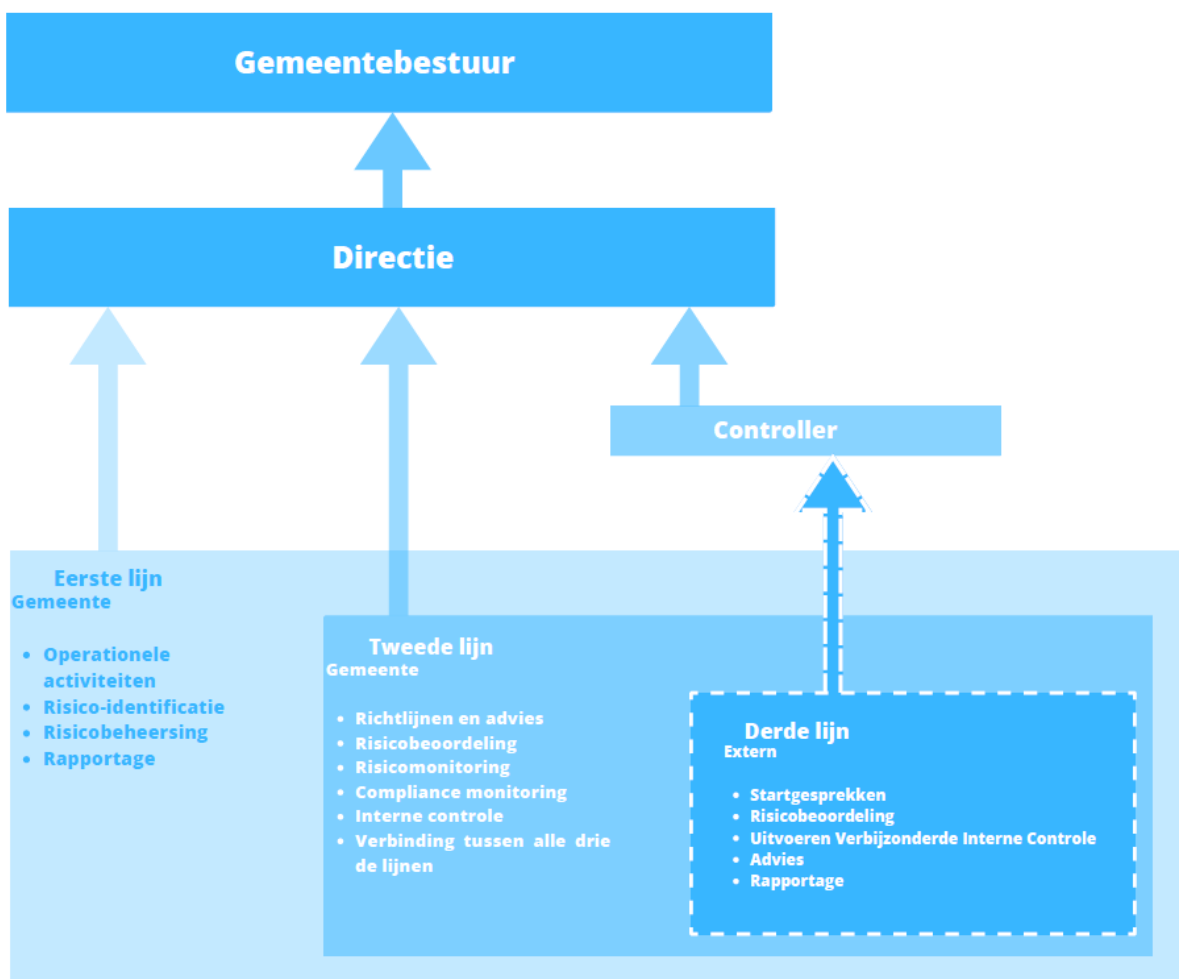
Om te borgen dat de uitvoering van processen adequaat verloopt, worden interne beheersmaatregelen uitgevoerd door medewerkers die betrokken zijn bij de uitvoering van de dagelijkse activiteiten. *De eerstelijnscontroles.*

De tweede lijn ontwerpt, implementeert en beheert systemen voor onder meer informatievoorziening en beheersing van bedrijfsprocessen en ondersteunt en adviseert daarmee de

eerste lijn bij het identificeren, bewaken en beheersen van risico's. Systemen zoals procesbeheersing, planning & control, informatieverwerking, communicatie en rapportage. De interne toetsingswerkzaamheden worden uitgevoerd door medewerkers die in zekere mate objectief oordelen over processen die zij toetsen. De toetsing is ter ondersteuning van de eerste lijn bij het bijsturen van procesvoering, het uitvoeren van evaluaties en het afleggen van verantwoording. *De tweedelijnscontroles.*

De derde lijn is niet verantwoordelijk voor het nemen van beslissingen en het ontwerpen en implementeren van systemen voor de beheersing van bedrijfsprocessen. De VIC toetst de opzet, bestaan en werking van de systemen en kan zo de spiegel voorhouden aan het management. Een spiegel waarin het oordeel over de effectiviteit van de besturing, het risicomanagement en de interne beheersing wordt getoond. De VIC stopt niet na het voorhouden van de spiegel, maar adviseert over verbeteringen en denkt daarin mee. *De derdelijnscontroles.* Hoe dit vorm gegeven wordt is in het jaar 2024 van overeind houden wat we hadden nog lastig te formuleren. We treden in overleg over processen en nemen in de rapportages een volwassenheidstoets op, waarbij ook geadviseerd wordt om processen te verbeteren. Dit staat los van de rechtmatigheidsbevindingen.

In de bijlage 1 zijn alle termen uitgewerkt zoals die in onderstaande tabel zijn opgenomen.

Figuur 1: Three Lines model (3LM)

3. Proces control

Procesmanagement staat voor het gestructureerd en periodiek beheren, verbeteren en aanpassen van processen met als doel de organisatie doeltreffend, doelmatig en rechtmatig te laten handelen en te kunnen laten inspelen op veranderingen. Belangrijke voorwaarde is dat elk proces een eigenaar en een beheerder heeft. In 2024 zijn er nieuwe proceseigenaren en nieuwe procesbeheerders begonnen aan hun taak. Die moeten groeien in die taak en kunnen daar ondersteuning bij nodig hebben. Procesmanagement is in opbouw en valt onder de verantwoordelijkheid van team I-advies en de capaciteit is beperkt.

Gelijker tijd hebben we in voorgaande jaren geconstateerd dat procesmanagement nog onvoldoende leeft. Als gemeente in verandering en in samenwerking met De BedrijfsvoeringsPartner staan we voor de opgave om procesmanagement stapsgewijs verder te ontwikkelen.

Via startgesprekken bij processen die wij als financieel omvangrijk aanmerken in hoofdstuk Scoping van transactiestromen houden wij vanuit Team Control periodiek de vinger aan de pols hoe de processen ervoor staan en of procesmanagement leeft in de organisatie. Vanuit deze rol proberen we ook steeds te zoeken of processen en interne beheersingsmaatregelen voldoende zijn ingeregeld om een procesgerichte controle toe te kunnen passen. Tevens signaleren wij waar verbetering mogelijk is en laten wij ons graag uitnodigen om mee te denken en te ontwikkelen onder leiding van de proceseigenaar.

De rol van Team Control is hierin tweeledig; aan de voorkant bieden wij begeleiding aan proceseigenaren om procesgericht de interne controle in te richten. Anderzijds toetsen wij via de VIC of financieel omvangrijke processen een actuele en toereikende procesbeschrijving hebben, maar wellicht nog belangrijker toetsen wij of er ook procesgericht gewerkt wordt.

In 2025 zullen wij bevindingen uit de startgesprekken meenemen in onze rapportage. Hierin zullen wij rapporteren of we procesgericht kunnen controleren of niet. Zo niet zullen wij de belangrijkste beperkingen daarvan rapporteren. Het oplossen van deze beperkingen betekent echter niet direct dat een procesgerichte controle mogelijk is en/of de meest efficiënte vorm van controle is. Dit kan gezien worden als een advies inzake de volwassenheid van de processen.

3.1.Startgesprekken VIC

Vast onderdeel van elk proces wat in de VIC betrokken wordt is een startgesprek. Dit startgesprek wordt gevoerd met de proceseigenaren, –beheerders en IC medewerkers (kwaliteitsmedewerkers). Deze gesprekken kennen een aantal vaste onderdelen namelijk:

- Doornemen van de processen (bij voorkeur aan de hand van processen zoals vastgelegd op i-Server). Gespreksonderwerpen zijn:
 - Zijn er wijzigingen in het proces;
 - Laat zien dat het proces bestaat zoals besproken en we lopen een dossier door;
 - Kwaliteit van interne beheersingsmaatregelen;
- Fraude:
 - Is de frauderisicoanalyse nog actueel;
 - Is fraude bespreekbaar op de afdeling;
 - Zijn er gevallen van fraude geweest in het afgelopen jaar/sinds vorig startgesprek;
 - Hoe is er monitoring op Misbruik & Oneigenlijk gebruik;
- Personele wisselingen;
- Aandachtspunten als gevolg van wijzigingen in wet en regelgeving;
- Stand van zaken ten aanzien van de inrichting van de nieuwe organisaties.

4. Fiscale control

In het kader van fiscaal in de vorm van horizontaal toezicht door de Belastingdienst worden er controles uitgevoerd ten dienste van de fiscus. Hierbij valt te denken aan:

- WKR;
- Dienstauto's;
- Facturen.

Ten aanzien van de dienstauto's is gesteld dat hier meer nadruk op toepassing van de gebruiksregels komt te liggen. Voor het fiscale toezicht is een zogenaamde fiscale kalender opgesteld, hierin worden stappen gezet om te komen tot doorontwikkeling van het horizontaal toezicht en daaraan te voldoen. Met een VIC zullen wij borgen dat deze stappen genomen worden. Hierover zal in de rapportage gerapporteerd worden.

Daarnaast zijn we met de belastingdienst in gesprek om het voldoen aan horizon toezicht steeds verder te waarborgen.

5. Rechtmatigheid control

5.1. Materialiteit

De gehanteerde materialiteit voor fouten ten aanzien van rechtmatigheid is 1% van de lasten. Dit is in lijn met de materialiteit voor getrouwheid welke aan de accountant wordt meegegeven. Door deze twee materialiteiten gelijk te houden zijn er geen complicaties ten aanzien van de getrouwheidsverklaring bij onze rechtmatigheidsverantwoording. Uitgaande van een totale begrotingslast 2025 geeft dat een materialiteit van € 773.812 zijnde 1%. De rapporteringsgrens voor individuele fouten is vastgesteld in de financiële verordening financiële regeling. De materialiteit wordt definitief vastgesteld en gerapporteerd via de rechtmatigheidsverantwoording.

Voor onzekerheden willen wij eveneens de verbinding houden met de accountantscontrole. Voor onzekerheden ten aanzien van rechtmatigheid hanteren wij derhalve 3%.

5.2. Scoping van transactiestromen

In het kader van de RMV is het van belang beschikbare capaciteit zo in te zetten dat de financieel omvangrijke processen op het aspect van rechtmatigheid met voldoende diepgang wordt gecontroleerd. Om hieraan te kunnen voldoen is een scoping gemaakt in de processen die binnen 2025 plaatsvinden.

Deze scoping maken we op basis van de inventarisatie van het normenkader, financiële en kwalitatieve aspecten. Deze aspecten worden hieronder per transactiestroom uitgewerkt. Deze zijn gebaseerd op de begrotingscijfers zoals deze begin augustus 2024 in Key 2 Financien waren opgenomen.

Transactiestroom	Begroting 2025	Factor materialiteit	In VIC betrekken
Lasten			
Personeel	€ 9.217.300	11,91	Ja
Inkoop goederen en diensten excl. Grondaankopen en excl. VPB	€ 24.913.300	32,20	Ja
Grondaankopen	€ -	0	Ja, indien aanwezig
Sociaal Domein	€ 16.124.900	20,84	Ja
Participatie	€ 3.463.000	4,48	Ja
WMO	€ 5.961.000	7,70	Ja
Jeugd	€ 6.435.900	8,32	Ja
Wijkteams	€ 265.000	0,34	Nee
Subsidieverstrekking en overige bijdragen aan (niet-)overheid w.o. GR excl. Sociaal Domein	€ 18.509.500	23,92	Ja
Rente (rentelasten + toegerekende reële en bespaarde rente)	€ 395.000	0,51	Ja
Afschrijving	€ 3.575.200	4,62	Nee
Mutatie reserves	€ 126.300	0,16	Ja
Mutatie voorzieningen	€ 1.212.400	1,57	Nee
Vennootschapsbelasting	€ 0	0	Nee
Overige verrekeningen	€ 3.307.300	4,27	Nee
Baten			
Baten reinigingsrechten en afvalstofheffing	€ 4.326.400	5,59	Nee
Baten rioolheffing	€ 3.168.500	4,09	Nee
Baten OZB gebruikers en eigenaren	€ 8.280.100	10,70	Nee
Belastingen overig	€ -	-	Nee
Grondverkoop	€ -	-	Nee
Duurzame goederen	€ -	-	Nee
Huren en pachten	€ 957.000	1,24	Nee
Sociaal Domein	€ 4.588.100	5,93	Nee
Overige opbrengsten	€ 1.009.000	1,30	Nee
Secretarieleges burgerzaken	€ 649.800	0,84	Nee
Parkeerbelasting	€ -	-	Nee
Bouwvergunningen	€ 351.400	0,45	Nee
Algemene uitkering	€ 42.334.900	54,71	Nee
Ontvangen inkomstenoverdrachten (excl. algemene uitkering en sociaal domein)	€ 3.583.400	4,63	Nee
Rente (rentebaten + toegerekende reële en bespaarde rente) + financiële transacties treasury	€ 184.600	0,24	Ja
Mutatie reserves	€ 893.300	1,15	Ja
Mutatie voorzieningen	€ 4.573.800	5,91	Nee
Overige verrekeningen	€ -709.900	-0,92	Nee

Investeringsen zullen meegenomen worden op basis van realisatie. Echter de omvang is vooraf lastig te begroten, realisatie heeft echter per definitie een materiële impact. Volledigheid wordt bij de selectie op facturen gewaarborgd door te beoordelen of dit geen investeringen zijn.

5.3. Controle aanpak

5.3.1. Trekken van steekproeven

In overleg met de accountant zullen wij de omvang van de steekproef per ingeschoopt proces bepalen. Steekproeven worden deels risicogericht getrokken en deels middels de applicatie die gebruikt wordt om (V)IC te documenteren. Die applicatie kent diverse mogelijkheden om selecties te trekken en te bepalen. De methoden die wij gebruiken naast de risicogerichte selectie, zijn de euro steekproef en de posten steekproef. De euro steekproef is een methode waarin elke verantwoorde euro in de administratie evenveel kans heeft om geselecteerd te worden. De posten steekproef is het afgestemd aantal dossiers dat getrokken wordt binnen een proces. Op basis van de scoping op IV3 worden realisatiecijfers op dezelfde IV3 wijze als lijstwerk uit het financieel pakket gehaald. Dit lijstwerk wordt ingevoerd in de controleapplicatie en op basis van de ingevoerde materialiteit en benodigd aantal selecties wordt de euro steekproef getrokken.

5.3.2. Uitvoering controles

De controles zullen wij zo inrichten dat ze voldoen aan de eisen zoals gesteld in het normen- en toetsingskader. De vastlegging hiervan wordt gedaan in de applicatie die hiervoor door Team Control wordt gebruikt. Vooraf worden checklisten met elkaar afgestemd voor dat de feitelijke controle begint. Vanuit de tweede verdedigingslijn worden selecties vastgelegd en onderbouwd (de feitelijke interne controle in de lijn). VIC voert hierop een onafhankelijke toets uit en borgt de kwaliteit van deze dossiers. Via raadpleegrechten heeft de accountant toegang tot deze applicatie waarop de accountant zijn oordeel ten aanzien van getrouwheid van de jaarrekening kan baseren.

5.3.3. Overzicht uit te voeren VIC's

In het onderstaande overzicht is opgenomen welke processen voor 2025 binnen de VIC zijn opgenomen en met welke frequentie die worden uitgevoerd.

Naam proces	Frequentie
Europese aanbestedingen	2 maal per jaar (september en na afsluiting boekjaar)
Inkoopproces enkelvoudig en meervoudig onderhandse procedures	1 maal per jaar (augustus)
Betalen en facturen inclusief fiscale componenten	4 maal per jaar na afloop van elk kwartaal
Memoriaalboekingen	2 maal per jaar (juli en na afsluiting boekjaar)
Treasury	2 maal per jaar (juli en na afsluiting boekjaar)
Investerings (WAA)	2 maal per jaar (juli en na afsluiting boekjaar)
Personeel inclusief fiscale componenten	4 maal per jaar na afloop van elk kwartaal
Subsidieverlening en -vaststelling	1 maal per jaar (augustus)
Grondexploitaties challenge	1 maal per jaar (na afsluiting boekjaar)

Sociaal domein Participatiewet	4 maal per jaar (april, juli, november en na afsluiting boekjaar)
Sociaal domein Wet maatschappelijke ondersteuning	4 maal per jaar (april, juli, november en na afsluiting boekjaar)
Sociaal domein Jeugdwet	4 maal per jaar (april, juli, november en na afsluiting boekjaar)

5.3.4. Hoor en wederhoor

Op elk proces waarover wij rapporteren vindt hoor en wederhoor plaats met de betreffende proceseigenaar. Door het proces van hoor- en wederhoor kunnen onjuiste bevindingen gecorrigeerd worden. Het is echter niet zo dat door hoor- en wederhoor een bevinding wegvalt in onze rapportage. Door de positionering van Team Control zijn wij in staat onafhankelijk bevindingen en conclusies te rapporteren.

5.4. Rapportage

Tussentijds brengen wij twee rapportages uit:

- een halfjaar rapportage om over de voortgang en eerste bevindingen te informeren. Deze rapportage wordt in oktober met u besproken.
- een rapportage over juli tot en met oktober inclusief een terugkoppeling op de bevindingen uit de managementletter van dit boekjaar. Deze rapportage in januari met u besproken.

Naast bovenstaande informeren wij ook over het feit of controles op schema liggen. Mocht er aanleiding ontstaan door bevindingen uit de werkzaamheden op de maanden november en december zullen wij zo snel als mogelijk via een daarbij passende wijze informeren. Zo niet dan volstaan wij middels de rapportage via de RMV, waarvoor op het voorwaarden criterium input wordt geleverd.

5.5. Aandachtspunten vanuit gemeente

U heeft aandacht gevraagd voor twee punten:

1. Maatschappelijk verantwoord opdrachtgeven en inkopen, bij de dossiers in het inkoop en aanbestedingsproces zal dit een extra vraag zijn;
2. Huur en Erfpacht, u vraagt zich af of alle objecten in beeld zijn, of er sprake is van (juiste) contractvorming en of er sprake is een debiteurenbeleid. Wij zullen hierop een VIC uitvoeren.

5.6.Spelregels

De verantwoordelijkheid voor de rapportage over het rechtmatig handelen ligt bij het voltallig College. Om aan deze taak te voldoen is het noodzakelijk dat er een controller is die overkoepelend de relevante delen van de RMV coördineert. In hoofdstuk 2 is reeds benoemd dat de volgende drie aspecten van belang zijn: Begrotingscriterium, Voorwaardencriterium en Misbruik & Oneigenlijk gebruik criterium.

Schematisch zou het samenspel er als volgt uit zien:

Wie \ Wat	Raad	College	Gemeente controller	Team Control VIC	P&C Fin. advies
Kaders vaststellen RMV	X				
Kaders opstellen RMV		X			
Voorstel kaders RMV			X	X	
Vaststellen van de RMV	X				
Opstellen van de RMV		X			
Coördinatie en review			X		
Werkzaamheden op begrotingscriterium					X
Werkzaamheden op Voorwaardencriterium				X	
Werkzaamheden op M&O			X		

Bijlagen

1. Terminologie 3LM

De drie verdedigingslijnen zijn gebruikt om een effectief systeem van controles binnen de gemeente op te zetten. Het verdeelt verantwoordelijkheden en aansprakelijkheid voor risicobeheer- en controleactiviteiten in drie afzonderlijke lijnen.

De eerste lijn vanuit de gemeente omvat operationele bedrijfseenheden en functies die rechtstreeks in contact komen met klanten, producten en diensten. De eerste lijn is verantwoordelijk voor een aantal taken als:

- **Operationele activiteiten:** de eerste lijn is betrokken bij de operationele kernactiviteiten van de gemeente. Ze zijn verantwoordelijk voor het waarborgen van efficiënte en effectieve processen terwijl ze rekening houden met risico's en controles.
- **Risico-identificatie:** dit omvat het herkennen van operationele, financiële, regelgevings- en reputatierisico's.
- **Risicobeheersing:** het beheersen van de geïdentificeerde risico's.
- **Rapportage:** de eerste lijn moet regelmatig rapporteren over de status van de risico's en controles aan hoger management en de tweede verdedigingslinie.

De tweede lijn vanuit de gemeente bestaat uit risicobeheer- en compliance functies. De tweede lijn biedt toezicht, begeleiding en ondersteuning aan de eerste lijn. Ze stellen beleidsregels, procedures en kaders vast om ervoor te zorgen dat risicobeheerpraktijken consistent en effectief zijn in de hele organisatie. Ze bewaken ook en beoordelen risico-exposities en de effectiviteit van controles. De tweede lijn is verantwoordelijk voor een aantal taken als:

- **Richtlijnen en advies:** de tweede lijn biedt richtlijnen en advies aan de eerste lijn bij identificeren, beoordelen en beheren van risico's. Ze helpen bij het interpreteren van beleidsregels en het implementeren van effectieve controles.
- **Risicobeheersing:** het beheersen van geïdentificeerde risico's door de eerste en tweede lijn.
- **Risicomonitoring:** het analyseren van de effectiviteit van beheersmaatregelen en controleren of de organisatie voldoet aan de relevante wet- en regelgeving.
- **Compliance monitoring:** de tweede lijn zorgt ervoor dat de organisatie voldoet aan relevante wetten, regelgeving en industrienormen. De kwaliteitsmedewerkers volgen veranderingen in de regelgeving en zorgen ervoor dat de organisatie zich aanpast aan de nieuwe vereisten.
- **Interne control:** de interne controle wordt ingericht door de tweede lijn. De IC zorgt ervoor dat de activiteiten en operaties van de gemeente effectief worden beheerd, de financiële rapportage accuraat is en de gemeente voldoet aan wet- en regelgeving. Verbinding tussen alle drie de lijnen: de tweede lijn heeft een coördinerende rol tussen de eerste en derde lijn. Door verbinding te creëren wordt de communicatie en samenwerking tussen de verschillende functies vergemakkelijkt.

De derde lijn bevindt zich niet binnen de gemeente, maar binnen De BedrijfsvoeringsPartner. De derde lijn opereert onafhankelijk van de eerste en tweede lijn en is verantwoordelijk voor het leveren van een objectieve beoordeling van de effectiviteit van de risicobeheer- en controleprocessen van de organisatie. De derde lijn werkt samen met de eerste en tweede lijn en geeft advies over risicobeheersing en interne controle. De derde lijn rapporteert aan de controller binnen de gemeente. De taken zijn o.a.:

- **Startgesprekken:** de derde lijn voert startgesprekken voor processen die mee worden genomen in de Verbijzonderde Interne Controle. Tijdens de startgesprekken worden eventuele veranderingen in het proces besproken en vragen gesteld. Daarnaast worden er afspraken gemaakt over de werkzaamheden voor Interne Controle en de daarop volgende Verbijzonderde Interne Controle.

- **Risicobeoordeling:** de derde lijn beoordeelt de effectiviteit van het risicobeheersysteem en identificeert eventuele tekortkomingen of gebieden die aandacht vereisen. Ze kunnen nieuwe of opkomende risico's identificeren en aanbevelingen doen voor verbetering.
- **Uitvoeren van de Verbijzonderde Interne Controle:** De derde lijn is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de Verbijzonderde Interne Controle en rapporteert de bevindingen aan de controller van de gemeente.
- **Advies:** de derde lijn geeft gevraagd en ongevraagd advies aan de eerste en tweede lijn.
- **Rapportage:** de derde lijn rapporteert de bevindingen en aanbevelingen aan het controller van de gemeente. Deze rapporten bieden inzicht in de effectiviteit van risicobeheer en interne controle.

2. Normen- en toetsingskader 2025

Dit normen- en toetsingskader wordt separaat aangeboden bij dit stuk.

Overzicht normenkader 2025

Albrandswaard

Programma's	Wet-/ regelgeving Extern/ Intern	NORMENKADER
		Wetgeving extern
0. Algemeen	Extern	Gemeentewet (Titel IV, Gemeentelijke Financiën)
		Algemene wet bestuursrecht
		Wet Markt en Overheid
		Financiële Verhoudingenwet
		Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
		Wet nadeelcompensatie en schadevergoeding bij onrechtmatige besluiten
		EU verdrag artikel 107, 108 en 109 inzake staatssteun
		Kadernota Rechtmatigheid
		Aanbestedingswet 2012
		EU aanbestedingsregels 2015
		Wet op het BTW compensatiefonds
		Wet inkomstenbelasting 2001
		Wet op de loonbelasting 1964
		Handboek Loonheffingen
		Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen
		Wet op de omzetbelasting 1968
		Wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties
		Pensioenwetgeving (gericht op een juiste, tijdige en volledige inhouding en afdracht van pensioenpremies)
		Regeling informatievoorziening Sisa
		Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publiek en semipublieke sector (WNT)
		Wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties
		Wet FIDO
		Wet Dwangsom en beroep
		EU verordeningen structuurfondsen
		Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO)
		Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)
		Wet politiegegevens (Wpg)
		Wet gemeentelijke regelingen
		CAO gemeenten

	Intern	Financiële verordening gemeente Albrandswaard	
		Personeelshandboek	
		1e gewijzigde Algemene Subsidie Verordening	
		Kadernota subsidiebeleid	
		Algemene Legesverordening	
		Controleverordening gemeente Albrandswaard	
		Beleidskader Verbonden partijen	
		Nota maatschappelijk vastgoed Albrandswaard	
		Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad Albrandswaard	
		Regeling organisatie gemeenteraad Albrandswaard	
		Inkoop- en aanbestedingsbeleid Gemeente Albrandswaard	
		Uitsluitend §3.1, §3.2, §3.3 en §5.5, voor zover het gaat om Europese aanbestedingsregelgeving en nationale regelgeving.	
		(Beperking conform §3.1.1 uit de Kadernota Rechtmatigheid 2023)	
		verordening Rekenkamer Albrandswaard	
		Subsidieverordening oud papier gemeente Albrandswaard	
		1e gewijzigde Algemene subsidieverordening Albrandswaard	
1. Openbare orde en Veiligheid & Algemeen Bestuur	Extern	Verordening gemeentelijke onderscheidingen Albrandswaard	
		Verordening programmaraad Albrandswaard	
		Gemeentewet	
		Rechtspositiebesluit decentrale ambtsdragers	
		Rechtspositiebesluit wethouders	
	Intern	Rechtspositiebesluit burgemeesters	
		Overlastwet	
		Wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur	
		Verordening rechtspositie raads- en commissieleden	
		Verordening fractieondersteuning	
		Besluit personeelsbesluiten Griffie	
		Verordening rechtspositie gemeentelijke ombudsman	
		Verordening op de Rekenkamer	
		Verordening bezwaarschriften Albrandswaard	
		Verordening onderzoeksrecht Albrandswaard	
		Verordening gegevensverstrekking basisregistratie personen Albrandswaard	
		Verordening burgerinitiatief Albrandswaard	
		Archiefverordening Albrandswaard	
		Integraal Veiligheidsplan 2021-2024 Albrandswaard	

2. Ruimtelijke Ordening, Wonen & Economie	Extern	Wet Ruimtelijke Ordening
		Omgevingswet
		Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
		Monumentenwet
		Leegstandswet
		Bouwbesluit
		Besluitwoninggebonden subsidies
		Huisvestingswet
		Huurprijzenwet woonruimte
		Pachtwet
		Wet bevordering eigen woningbezit
		Erfgoedwet
	Intern	Verordening sociale huur en middeldure huur gemeente Albrandswaard
		Verordening woonruimtebemiddeling regio Rotterdam
		14e wijziging van de Bouwverordening Albrandswaard
		Verordening Starterslening Albrandswaard
		Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht gemeente Albrandswaard
		Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid van de gemeente Albrandswaard
		Nota Grondbeleid 2018 - 2022
		Gemeente Albrandswaard Nota Grondprijnsbeleid 2019
		Verordening winkeltijden Albrandswaard
		Verordening laagrentende geldlening gemeentelijke monumenten

Niet gepubliceerd

Niet gepubliceerd

3. Buitenruimte	Extern	Wet op de Vennootschapsbelasting 1969
		Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen
		Wet Markt en Overheid
		Wet ter voorkoming van witwassen en financiering van terrorisme
		EU verdrag artikel 107, 108 en 109 inzake staatsteun
	Intern	Algemene verordening ondergrondse infrastructuur Albrandswaard
		Verordening algemene begraafplaatsen Albrandswaard
		Algemene plaatselijke verordening Albrandswaard
		Verordening dode gezelschapsdieren gemeente Albrandswaard
		Wegsleepverordening gemeente Albrandswaard
		Marktverordening gemeenten Albrandswaard
		Monumentenverordening Albrandswaard
4. Financiën	Extern	Wet op de omzetbelasting 1968
		Wet op BTW compensatiefonds
		Werkkostenregeling
		Wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties
		Wet HOF (EMU-Saldo)
		Uitvoeringsbesluit BTW compensatiefonds
		Wet FIDO
	Intern	Legesverordening en tarieventabel Albrandswaard
		Treasurystatuut gemeente Albrandswaard
		Nota Garantstellingen en Leningen Gemeente Albrandswaard
		Mandaatbesluit Treasuryfunctie gemeente Albrandswaard
		Afvalstoffenverordening Albrandswaard
		Financiële verordening gemeente Albrandswaard
5. Educatie	Extern	Wet op het primair onderwijs
		Wet op de expertisecentra
		Wet op het voortgezet onderwijs
		Bibliotheekwet
	Intern	Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Albrandswaard
		Verordening sociaal-medische indicatie kinderopvang Albrandswaard
		Verordening ruimte- en inrichtingseisen peuterspeelzalen gemeente Albrandswaard
		Verordening overleg lokaal onderwijsbeleid gemeente Albrandswaard
6.Sport	Intern	1e gewijzigde Algemene Subsidie Verordening Albrandswaard

7. Sociaal Domein	Extern	Regeling informatievoorziening Sisa
		Bijstandsbesluit Zelfstandigen 2004
		Wet Kinderopvang
		Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen
		Vreemdelingenwet 2000
		Wet ter voorkoming van witwassen en financiering van terrorisme
		Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen
		Regeling Zorgverzekering
		Participatiewet
		- Recht

		Regeling sportakkoord
		Specifieke uitkering Stimulering sport

	Intern	1e gewijzigde Algemene subsidieverordening Albrandswaard
		Handhaving en afstemmingsverordening Participatie, IOAW, IOAZ Albrandswaard
		Re-integratieverordening Participatiewet
		Beleidsplan integrale handhaving sociaal domein Albrandswaard
		Privacyreglement sociaal domein gemeente Albrandswaard
		Privacyreglement GR BAR-organisatie sociaal domein
		Privacybeleid van de gemeente Albrandswaard
		Verordening bekostiging leerlingenvervoer Albrandswaard
		Verordening individuele inkomenstoeslag Albrandswaard
		Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Albrandswaard
		Verordening jeugdhulp Albrandswaard
		Verordening beslistermijn Schuldhulpverlening Gemeente Albrandswaard
		Verordening Meedoen Albrandswaard
		Verordening maatschappelijke adviesraad Albrandswaard
		Verordening Re-integratie, Loonkostensubsidie en Tegenprestatie Albrandswaard
		Verordening wachtlijstbeheer Wet sociale werkvoorziening (WSW) gemeente Albrandswaard
		Verordening Inburgering Albrandswaard

Gemeente Albrandswaard

Verbijzonderde Interne Controle

Rapportage van bevindingen eerste half jaar 2024

Gemeente Albrandswaard

Datum: 04-10-2024

Steller: Team Control van BedrijfsvoeringsPartner

Samenvatting

Boekjaar 2023 werd het eerste boekjaar waarin het dagelijks bestuur een rechtmatigheidsverantwoording opneemt in de jaarrekening. De wet- en regelgeving is hier inmiddels op aangepast.

In dit document presenteren wij de uitkomsten en bevindingen van de Verbijzonderde Interne Controle (hierna: VIC) over het eerste half jaar 2024 betreffende de gemeente Albrandswaard.

Vanuit deze en volgende rapportages is het aan de afzonderlijke entiteiten te wegen welke fouten voldoen aan de rapporteringsgrens en/of wat de impact is op de strekking van de rechtmatigheidsverantwoording en paragraaf bedrijfsvoering. Het is aan elke afzonderlijke entiteit gevolg te geven aan bevindingen en waar mogelijk herstelacties te ontplooiën.

De bevindingen vanuit de VIC zijn geen nieuwe bevindingen. Juist nu die bevindingen weer scherp neerzetten kan helpen bij het verder opbouwen van de nieuwe organisaties waar we op dit moment met elkaar voor staan. De oplevering van deze rapportage is conform planning zoals opgenomen in het VIC controleplan 2024. Tot nu toe zijn er verschillende financiële fouten of onrechtmatigheden gesignaleerd.

Proces	Bevinding	Financiële rechtmatigheidsfout
Facturen en betalen	1 factuur waarbij de prestatielevering ontbreekt of onvoldoende is (Q2)	Onzekerheid: € 7.446
Europese aanbestedingen	Premie brandverzekering AON Risk Solutions, looptijd 2021 t/m 2024. Totaal premie € 256.046, is niet meervoudig onderhands aanbesteed. EU-drempel in 2021 € 214.000.	Onrechtmatig: € 83.883

Aandacht vragen wij voor:

- De noodzaak van het onderbouwen van prestatieleveringen en het alsnog aanleveren daarvan;
- De diverse herstelacties die moeten plaatsvinden naar aanleiding van de VIC;
- Het uitvoeren van taken voor het verrichten van de interne controle zijn op een aantal onderdelen kritiek dan wel kritiek geweest. Denk hierbij aan de controles bij Jeugd en Subsidies. De ontvlechting brengt met zich mee dat de interne controle op subonderdelen bij slechts één medewerker is belegd.
- De druk op diverse teams voor de uitvoering van reguliere taken komt tot uiting bij de controles op de processen Jeugd en WMO. Processen worden daar niet altijd binnen de geldende termijnen afgehandeld.
- Het valt op dat bij Jeugd de beschikkingen niet altijd volledig zijn wat betreft het benoemen van de soort hulp en het volume. Begin 2024 zijn de standaard formats van de beschikkingen op deze constatering aangepast. Echter, in de steekproef is iets meer dan de helft van de dossiers beschikt in 2023.

Externe en interne regelgeving wordt opgesteld om na te leven. Externe regelgeving hebben we vanuit onze organisatie weinig tot geen invloed op in ons dagelijks werk. Interne regelgeving wordt vastgesteld om de dagelijkse werkzaamheden juist, volledig en zoveel als mogelijk eenduidig uit te voeren (maatwerk waar het kan wordt dan goed onderbouwd/ gemotiveerd). Dit betekent dat we interne regels kennen en conform uitvoeren. We merken dat de toepassing van die interne regels te wensen overlaat.

Wij zien tekortkomingen in de toepassing bij de volgende interne regelingen:

- Budgethoudersregeling. Taken van de kredietbeheerder worden in de praktijk onvoldoende toegepast. Er is geconstateerd dat de prestatielevering in veel gevallen niet achter de factuur is opgenomen waar intern beleid dat wel voorschrijft.

Zaken die het criterium Misbruik & Oneigenlijk gebruik raken:

- De werkinstructie om elke klant maandelijks via het IB te controleren op tal van gegevens (bezit auto, inkomsten e.d.) kan geen stand houden, maar werkt tot op vandaag nog wel. Het beleid met betrekking tot uitvraag bij het IB moet aangepast worden. Nog altijd worden maandelijks voor het gehele bijstandsbestand alle mogelijke signalen bij het Inlichtingenbureau opgevraagd. Het op deze wijze structureel verwerken van veel persoonsgegevens is een ongewenste situatie. Ondanks de goede bedoelingen om dit proces anders in te gaan richten, zijn nog geen wijzigingen doorgevoerd.
- Toezicht en Handhaving ziet toe op de Participatiewet, Wmo en Jeugdzorg. De teamleider geeft aan dat in de praktijk alleen wordt gewerkt op de signalen binnen de Participatiewet. Er is wel beleid, er zijn geen werkinstructies. Er worden wel werkprocessen aangemaakt voor het opleggen van administratieve boetes, die blijven in een algemene werkvoorraad hangen.
- Terugvordering en verhaal wordt met signalen gevoed vanuit de inkomensconsulenten. Processen ontstaan vanuit fraudesignalen, te laat beëindigde uitkeringen, het niet tijdig doorgeven van consulenten werk dat er uitstroom is gerealiseerd en de uitkering beëindigd kan worden.

We zijn vooral gegevensgericht aan het controleren. Dat betekent dat we met deelwaarnemingen proberen een beeld te geven van de wijze waarop wordt gewerkt. Het streven is te komen tot procesgericht en systeemgericht werken. Daarvoor zijn verdergaande analyses uitgevoerd waarbij we tot de conclusie moeten komen dat de organisatie nog onvoldoende procesgericht werkt om nu de gegevensgerichte controles los te kunnen laten. In 2025 zal team Control in samenspraak met de gemeente Albrandswaard onderzoek doen en zo mogelijk komen met een plan van aanpak om naar proces –en systeemgericht werken en controleren te groeien.

Vanuit de VIC zijn, waar noodzakelijk, vragen teruggelegd bij de vak afdelingen. Bij oplevering van dit document voor de interim controle die start op 30 september 2024 zijn nog niet alle vragen beantwoord. Dit betekent dat de openstaande dossiers afgehandeld moeten zijn uiterlijk bij de controle van de jaarrekeningen van de afzonderlijke entiteiten of zoveel eerder als mogelijk.

De Verbijzonderde Interne Controle zal nog eenmaal rapporteren over boekjaar 2024:

Verslagperiode	Rapportage	Toelichting
Januari t/m oktober 2024	Eind december 2024	

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	2
Inleiding.....	5
Zorg en aandacht.....	5
1. De rollen, taken en verantwoordelijkheden in de verdedigingslijnen.....	6
2. Processen en bevindingen binnen de Verbijzonderde Interne Controle.....	7
2.01 Enkelvoudig en meervoudig onderhands inkopen	7
2.02 Facturen en betalen	8
2.02.1 Crediteurenadministratie.....	8
2.02.2 Facturen en betalen	8
2.03 Memorialen.....	9
2.04 Treasury	9
2.05 Investerings	9
2.06 Personeel, salarissen, declaraties en mutaties.....	10
2.07 Subsidieverlening aanvragen	11
2.08 Subsidievaststellingen 2023.....	11
2.09 Grondexploitaties grondtransacties	11
2.10 Grondexploitaties challenge	11
2.11 Participatiewet.....	12
2.12 Wet maatschappelijke ondersteuning.....	12
2.13 Jeugdwet lokale voorzieningen.....	13
2.14 Europese aanbestedingen	14
2.15 Fiscale jaarkalender / horizontaal toezicht.....	15
3.01 Misbruik & Oneigenlijk gebruik	16
3.02 Fraude	17
4.0 Actielijst	18

Inleiding

Op 1 januari 2023 is de nieuwe wetgeving van kracht geworden die de invoering van de Rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening een feit maakt. Vanaf boekjaar 2023 legt het college verantwoording af aan de raad over het (financieel) rechtmatig handelen.

De Rechtmatigheidsverantwoording geeft inzicht in hoeverre de organisatie rechtmatig heeft gehandeld. Waar de accountant voorheen een oordeel vormde over de getrouwheid én rechtmatigheid van de jaarverslaggeving, beperkt de accountant zich nu tot een oordeel over het getrouwe beeld van de jaarrekening (inclusief de rechtmatigheidsverantwoording). De accountant geeft vanaf dit moment dus geen afzonderlijk oordeel meer over de rechtmatigheid, dat doet het college.

De invoering van de Rechtmatigheidsverantwoording is mede bedoeld om het gesprek te ondersteunen tussen de raad en het college, over de (financiële) rechtmatigheid. Met als doel om de kader stellende en controlerende rol van de raad op dit vlak te versterken.

In de Financiële verordening wordt aangegeven dat het college zorgdraagt voor het getrouwe beeld en de rechtmatigheid van de jaarrekening door de jaarlijkse interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheershandelingen. Ook draagt het college zorg voor de jaarlijkse interne toetsing op juistheid, volledigheid en tijdigheid van de bestuurlijke informatievoorziening, de rechtmatigheid van beheershandelingen en op misbruik en oneigenlijk gebruik van de gemeentelijke regelingen. Als laatste zorgt het college op basis van de resultaten voor een plan van verbetering.

De toets wordt in drie verdedigingslijnen en in onderlinge samenhang vormgegeven. De proces- en interne controles behoren tot de taken van de eerste en tweede lijn en vallen rechtstreeks onder de verantwoordelijkheid van de manager. Het VIC jaarplan geeft aan welke processen binnen de scope van de Verbijzonderde Interne Controle zijn opgenomen en de Controle verordening en Financiële regeling geven de kaders aan waarop de toets binnen de organisatie wordt uitgevoerd.

Zorg en aandacht

De ontvlechting en vervolgens opbouw van de nieuwe organisatiestructuur hebben zijn weerslag op de uitvoering van interne controles binnen de lijn en daarmee direct effect op de uitvoering van de VIC. We merken dat niet elke proceseigenaar en procesbeheerder nog helder op het netvlies heeft staan wat die rol inhoudt en wat er verwacht mag worden als het gaat om het beheren en beheersen van processen.

Rollen, taken en verantwoordelijkheden zijn niet altijd even duidelijk belegd. Juist in een tijd van opbouwen van de Albrandswaardse organisatie is aandacht hiervoor nodig en zal in deze rapportage ingegaan worden op de 3LM en de verdeling van de rollen, taken en bevoegdheden binnen de samenwerkende verdedigingslijnen.

1. De rollen, taken en verantwoordelijkheden in de verdedigingslijnen

De drie verdedigingslijnen zijn gebruikt om een effectief systeem van controles binnen de organisatie op te zetten. Het verdeelt verantwoordelijkheden en aansprakelijkheid voor risicobeheer- en controleactiviteiten in drie afzonderlijke lijnen.

De eerste lijn omvat operationele bedrijfseenheden en functies die rechtstreeks in contact komen met klanten, producten en diensten. De eerste lijn is verantwoordelijk voor een aantal taken als:

- **Operationele activiteiten**
- **Risico-identificatie**
- **Risicobeheersing**
- **Rapportage**

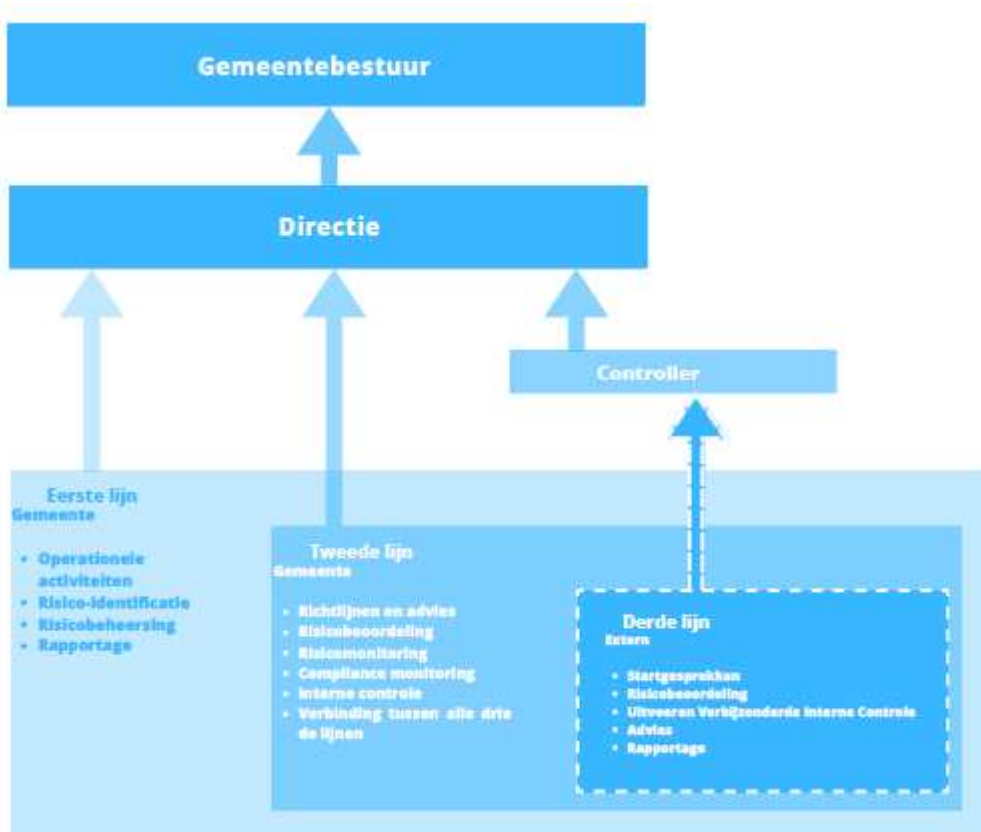
De tweede lijn vanuit de organisatie bestaat uit risicobeheer- en compliance functies. De tweede lijn biedt toezicht, begeleiding en ondersteuning aan de eerste lijn. Ze stellen beleidsregels, procedures en kaders vast om ervoor te zorgen dat risicobeheerpraktijken consistent en effectief zijn in de hele organisatie. Ze bewaken ook en beoordelen risico-exposities en de effectiviteit van controles. De tweede lijn is verantwoordelijk voor een aantal taken als:

- **Richtlijnen en advies**
- **Risicobeheersing**
- **Risicomonitoring**
- **Compliance monitoring**
- **Interne control**

De derde lijn opereert onafhankelijk van de eerste en tweede lijn en is verantwoordelijk voor het leveren van een objectieve beoordeling van de effectiviteit van de risicobeheer- en controleprocessen van de organisatie. De derde lijn werkt samen met de eerste en tweede lijn en geeft advies over risicobeheersing en interne controle. De derde lijn rapporteert over bevindingen en aanbevelingen. De taken zijn o.a.:

- **Startgesprekken**
- **Risicobeoordeling**
- **Uitvoeren van de Verbijzonderde Interne Controle**
- **Advies**
- **Rapportage**

Schematisch weergegeven zien de drie verdedigingslijnes er als onderstaand uit.

2. Processen en bevindingen binnen de Verbijzonderde Interne Controle

2.01 Enkelvoudig en meervoudig onderhands inkopen

De gemeente Albrandswaard committeert zich bij inkoop van werken, leveringen of diensten aan de Gids Proportionaliteit welke handvatten biedt voor aanbestedende organen als ook aan het eigen inkoop –en aanbestedingsbeleid. Jaarlijks in oktober toetst de Verbijzonderde Interne Controle op basis van een steekproef of de juiste inkoopprocedure gevolgd is, de gevolgde procedure juist en volledig in het zaakstelsel is opgenomen en of de onderliggende overeenkomst juist gemandateerd is ondertekend. Bevindingen volgen in de aankomende VIC-rapportage periode januari t/m oktober.

2.02 Facturen en betalen

In dit proces is het aan de BedrijfsvoeringsPartner zorg te dragen voor juiste registratie van binnenkomende facturen, tijdig in juiste routing brengen, fiscale verantwoording en tijdige betaling. Het toetsen op juistheid van een factuur, juist coderen, onderbouwen van de prestatielevering en het tijdig accorderen is een verantwoordelijkheid welke binnen de gemeente Albrandswaard valt.

2.02.1 Crediteurenadministratie

Op basis van een steekproef zijn van 6 nieuwe crediteuren de stamgegevens gecontroleerd. Hiermee de vaststelling dat het proces van aanmaken van nieuwe crediteuren juist gebeurt. Tevens zijn vervallen en verwijderde facturen beoordeeld. Ingegeven door onvolledige opdrachtverstrekking aan leveranciers dan wel onjuiste facturatie van die leveranciers komen facturen te vervallen en/of worden deze alsnog in de juiste entiteit opgevoerd. Het advies is om een heldere opdrachtverstrekking met consequente toepassing van routenummers.

2.02.2 Facturen en betalen

Op basis van een steekproef zijn voor het eerste kwartaal 2024 totaal 14 facturen geselecteerd. De facturen zijn beoordeeld, hier zijn geen bevindingen geconstateerd.

Op basis van een steekproef zijn voor het tweede kwartaal 2024 totaal 14 facturen geselecteerd. De facturen zijn beoordeeld en voor 2 facturen is er een bevinding;

- Bij 1 factuur (703347) ontbreekt de prestatielevering in Key2Financiën, terwijl het factuurbedrag groter is dan €500,-. Het ontbreken van de prestatielevering betekent een onzekerheid voor de rechtmatigheid.
- Bij 1 factuur (703478) zijn verleende diensten uitgevoerd in 2023 ten laste van het (onjuiste) boekjaar 2024 gebracht. Hierbij is verzuimd deze kosten transitorisch ten laste van boekjaar 2023 te brengen. Met vaststelling van de jaarrekening 2023 heeft dit geen consequenties voor de rechtmatigheid.

Factuurnummer	Leverancier	Factuurbedrag
703347	Renewi Nederland B.V.	€ 7.446
	Totaal Q2 2024	€ 7.446

Bevindingen:

- Kwartaal 1; geen bevindingen
- Kwartaal 2; Onrechtmatigheid vooralsnog voor 1 factuur vaststellen op € 7.446. Definitieve vaststelling volgt na toets op volledigheid ondernomen actie.

Actie:

- Wij verzoeken de kredietbeheerders/budgethouders dringend alsnog een sluitende prestatielevering aan te leveren.

2.03 Memorialen

In de controlewerkzaamheden zijn een tweetal verschillende memoriaalboekingen betrokken;

- Dagboek 19: Aanvraag correctie codering van een ingekomen factuur
- Dagboek 50: Aanvraag correctie codering

Beide soorten correcties dienen via gestandaardiseerde formulieren aangevraagd te worden. In deze formulieren dienen kredietbeheerder en budgethouder akkoord te geven op de mutatie. Autorisatie op correcties dagboek 19 verlopen via Key2Financien en volgen de routes conform factuurafhandeling, hiermee is de accordering vastgelegd, zichtbaar en volgbaar.

Bevindingen:

- Dagboek 50 memoriaal nummer 2533 betreft een correctieboeking zonder achterliggend benodigd formulier. Daar dit een transitorische mutatie van meerdere overlopende kosten in het kader van opstellen jaarrekening betreft is onderliggend standaard formulier en accordering budgethouders daarmee bewust en logischerwijs niet aanwezig.

2.04 Treasury

Het gehele proces Treasury toetsen wij tweemaal per jaar. Omdat het aantal transacties gering is wordt er geen steekproef getrokken, maar vindt er een controle plaats over alle uitstaande en aangetrokken leningen en garantstellingen. Daarnaast toetsen wij op juiste toepassing van het schatkistbankieren en juiste liquiditeitsbeheersing.

Bevindingen:

In de eerste helft 2024 is 1 nieuwe kortlopende lening aangetrokken. Het proces van aantrekken is procedureel juist verlopen. Er zijn geen geldleningen verstrekt of garantstellingen verstrekt. Er is sprake van gedegen liquiditeitsbeheer, zowel voor boekjaar 2024 als meerjarig. Er wordt gewerkt conform het Treasurystatuut 2024.

Actie:

Geen bevindingen en derhalve geen actie benodigd.

2.05 Investeringsen

Het proces Investeringsen toetsen wij tweemaal per jaar. Op basis van een steekproef zijn 4 investeringen geselecteerd. Hiervan stellen wij vast of gemandateerd budget beschikbaar is gesteld, activeringseisen conform BBV-regelgeving juist zijn toegepast en opgevoerde facturen passen binnen de algehele context van de investering.

Bevindingen:

- Investeringsen worden juist en conform besluitvorming opgevoerd, tussenrapportages geven een steeds actueel beeld van financiële voortgang, juist en conform BBV-activeringseisen.

2.06 Personeel, salarissen, declaraties en mutaties

Op basis van de uitgevoerde controlewerkzaamheden, kunnen wij concluderen dat het proces van Interne controle en Verbijzonderde Interne Controle moeizaam is verlopen. Onderhevig aan de ontvlechting, daarop gevolgd door een forse toename van mutaties en daarmee een enorme werklast voor het Cluster Mens&Faciliteiten van de BedrijfsvoeringsPartner is er beperkte energie gestoken in het juist en volledig uitvoeren van interne controle werkzaamheden. Team Control heeft dien gevolge een moeizame VIC gekend en het cluster verzocht tot aanvullingen en verbeteringen IC. De controlewerkzaamheden hebben zich gericht op juiste en volledige afhandeling bij;

- indiensttreding nieuwe medewerkers
- uitdiensttreding vertrekkende medewerkers
- mutaties bestaande medewerkers
- declaraties bestaande medewerkers

De controle heeft zich gericht op het eerste half jaar 2024, totaal 14 deelwaarnemingen zijn geselecteerd en beoordeeld. Bevindingen met financiële fout:

Pers.nr	Deel proces	Bevindingen
479614	In dienst	- Medewerker wordt door teammanager in schaal 11 en trede 11 geplaatst. De (door beide partijen getekende) arbeidsovereenkomst en salarisbetalingen betreffen schaal 10 en trede 10. - Medewerker per abuis administratief in Barendrecht in plaats van Albrandswaard geplaatst. Later gecorrigeerd. - Medewerker geeft aan geen loonheffingskorting te wensen, deze wordt wel toegepast op het salaris.

Overige bevindingen:

- Tijdens de streekproef is geconstateerd dat medewerkers eerder uitdienst treden dan de officiële opzegtermijn uit de CAO Gemeenten/SGO. De opzegtermijn arbeidsovereenkomst is per 1-1-2024 gewijzigd naar 2 maanden. Desondanks constateren wij snellere wisselingen van werkgever ingegeven door de huidige arbeidsmarkt, hetgeen consequenties kan hebben voor een stabiele bedrijfsvoering.
- Er bestaat een regeling Thuiswerkplek inrichting. Indien gebruik gemaakt van deze regeling en vrijwillige uitdiensttreding binnen 5 jaar bestaat een terugbetaalverplichting naar rato. Een niet altijd juiste en volledige toepassing van de terugbetalingsverplichting geeft team Control aanleiding hierop integraal te gaan controleren. In de eerstvolgende rapportage doen wij daar verslag van.
- Het declareren van reiskosten woon-werk kilometers en de thuiswerkvergoeding is in de maanden januari en februari 2024 middels een gewijzigde tijdelijke procedure verlopen. In deze periode een individuele opvoer van gewerkte dagen, gevolgd vanaf maart 2024 in een vast patroon. Hierdoor is in enkele gevallen een overlap ontstaan en zijn onjuiste kilometervergoedingen verstrekt, deze wel tijdig en volledig onderkend en gecorrigeerd.

Actie:

- Team Control geeft vervolg aan de geconstateerde bevinding (specifiek onjuiste toepassing loonheffingskorting) en voert aanvullende integrale controlewerkzaamheden uit. Resultaten worden gerapporteerd in de eerstvolgende rapportage.
- Team Control treedt in overleg met Cluster Mens&Faciliteiten ten einde het niveau van Interne controle te verbeteren en rapporteert hierover in de eerstvolgende rapportage.
- Team Control voert specifieke integrale controlewerkzaamheden uit op de regeling Thuiswerkplekinrichting en rapporteert hierover in de eerstvolgende rapportage.

2.07 Subsidieverlening aanvragen

Vanaf dit jaar, 2024, is het voormalig subsidieteam ontvlochten. Binnen de gemeente Albrandswaard is 1 medewerker aanwezig voor het subsidieproces. Dit blijkt een kwetsbare invulling in geval van bijvoorbeeld uitval wat in dit geval ook van toepassing is.

Subsidies 2024 zijn uiterlijk rond 1 september 2023 ingediend. De subsidiestaat is nog niet volledig bijgewerkt. Het volledig en secuur bijhouden van de subsidiestaat is een goed middel om overzicht en dus grip te behouden op het verleningsproces. Hier zou nog een verbeterslag gemaakt kunnen worden. Vaststellingen 2022 en 2023 zijn nog niet volledig afgerond en de aanvragen voor 2025 zijn per 1 september al weer binnen gekomen.

Bevinding met financiële afwijking:

- Er is inzake de beschikking aan Welzijn Albrandswaard een financiële afwijking vastgesteld van € 10.000. De afwijking is ontstaan in de beschikking waar de bedragen onjuist bij elkaar zijn opgeteld. Wij beoordelen deze fout als een incidentele fout gebaseerd op een slordigheid. Er is geen sprake van een rechtmatigheidsfout omdat het subsidiebedrag nog niet definitief is vastgesteld. Er zijn voorschotten verstrekt, de vaststelling dient nog plaats te vinden

Overige bevindingen:

- In de dossiers is niet aangetoond op welke wijze de aanvragen zijn beoordeeld. Het advies is de interne afspraken over de administratieve vastlegging van de aanvragen te herijken dan wel bij de interne controles en de VIC's de bewijzen aan te leveren.

Actie:

- In een dossier is bij de subsidieverlening een bedrag van € 10.000 teveel uitgekeerd. Dit kan de gemeente nog herstellen omdat de vaststelling nog niet heeft plaatsgevonden.
- Start een verbetertraject ten einde de administratieve vastlegging van de dossiers te verbeteren.

2.08 Subsidievaststellingen 2023

Dit proces op de subsidievaststellingen 2023 is nog niet (geheel) in interne controle uitgevoerd. Vaststellingen van 2023 of eerdere jaren hebben op dit moment geen prioriteit. De bezetting is kwetsbaar, ziekteverzuim en de inmiddels ingediende aanvragen 2025 verhogen de druk om de vaststellingen op te kunnen pakken. Er is geen reden tot zorg omdat het college een periode van 5 jaar heeft om de subsidies vast te stellen. Er is in die zin nog voldoende ruimte om de werkzaamheden op een ander moment uit te voeren. Desondanks wordt de noodzaak van de werkzaamheden ingezien alleen is het nu wat lager geprioriteerd.

2.09 Grondexploitaties grondtransacties

Er zijn geen grondtransacties geweest. Er zijn eveneens geen grond aankopen geweest in het eerste half jaar. In het tweede half jaar zullen wij beoordelen of er nieuwe transacties zijn geweest.

2.10 Grondexploitaties challenge

Dit proces wordt voornamelijk uitgevoerd bij de actualisaties van het MPG. Dit is in januari/maart in het komend jaar. Hierin worden de gemeenten geïnformeerd over de voortgang en mogelijk financiële effecten.

2.11 Participatiewet

Er zijn over het eerste half jaar van 2024 twee steekproeven getrokken. De eerste over de periode januari tot en met april 2024. De tweede over de periode mei en juni 2024. De aantallen staan hieronder benoemd. Voor de BBZ is gezien het volume besloten om 1 dossier te trekken.

Onderdeel	Proces	1 ^{ste} trekking	2 ^{de} trekking	Totaal eerste half jaar
P-wet	Levensonderhoud	4	2	6
BBZ	Levensonderhoud		1	1
IOAW	Levensonderhoud	1	1	2
IOAZ	Levensonderhoud		1	1

Bevindingen:

- Er zijn binnen de 10 Participatiewet dossiers geen financiële rechtmatigheidsfouten of onzekerheden vastgesteld.
- Het valt op dat besluiten die afwijken van de standaard in de rapportages worden gemotiveerd en onderbouwd. Deze motivering en onderbouwing komt echter niet terug in de beschikking. Er worden standaard beschikkingen afgegeven waarbij de juridische grondslagen niet op de casus worden aangepast. Voor de burger moet duidelijk zijn wat de motivatie is van een besluit en waar het besluit op is gebaseerd
- In 2023 is als aanbeveling meegegeven om bij ontvlechting de werkwijze van dossiervorming en archivering van cliëntendossiers mee te nemen. Tijdens de interne controle is vastgesteld dat de interne controleur in staat is om gegevens na 2014 uit het archief aan te leveren.
- Ook dit jaar is in een aantal dossiers duidelijk dat op het gebied van activering niet of niet veel ondersteuning wordt aangeboden. Dit laatste neemt een risico met zich mee dat klanten zich comfortabel gaan voelen in de uitkering. Het is algemeen bekend dat een granieten bestand moeilijker in beweging te krijgen is.

Actie:

- Opvolging geven aan bevindingen waar nodig.

2.12 Wet maatschappelijke ondersteuning

Er zijn over het eerste half jaar van 2024 twee steekproeven getrokken. De eerste over de periode januari tot en met april 2024. De tweede over de periode mei en juni 2024. De aantallen staan hieronder benoemd.

Onderdeel	Proces	1 ^{ste} trekking	2 ^{de} trekking	Totaal eerste half jaar
WMO	ZIN	12	6	18
WMO	PGB	3	1	4

Bevindingen:

- Er zijn binnen de 22 WMO dossiers geen financiële rechtmatigheidsfouten of onzekerheden vastgesteld.
- Aandachtspunt is het tijdige oppakken van meldingen en tijdige afwikkeling van aanvragen voor de verstrekking van WMO. Deze punten betreffen juridische rechtmatigheid, maar komen in meerdere dossiers voor.
- In een dossier is een procedurele opmerking gemaakt. De eigen bijdrage voor de toegekende voorziening was niet in de Suite geregistreerd. Dit heeft geen financiële consequenties omdat

er meerdere voorzieningen zijn toegekend waarvoor eigen bijdrage al was opgelegd. De eigen bijdrage kan maar een keer opgelegd worden.

- Er is eenmaal vastgesteld dat er geen aanvraag aanwezig was en eenmaal dat de aanvraag niet door de juiste persoon was ondertekend.

Actie:

- Team Control zal afstemmen met de vakafdeling en onderzoeken of de geconstateerde bevinding inzake de eigen bijdrage leidt tot aanvullende controlewerkzaamheden.
- Team Control zal afstemmen met de vakafdeling en onderzoeken of de geconstateerde bevinding inzake ontbrekende aanvraag en onjuiste ondertekening leidt tot aanvullende controlewerkzaamheden.

2.13 Jeugdwet lokale voorzieningen

Er zijn over het eerste half jaar van 2024 steekproeven getrokken. De eerste over de periode januari tot en met april 2024. De tweede over de periode mei en juni 2024. De aantallen staan hieronder benoemd.

Onderdeel	Proces	1 ^{ste} trekking	2 ^{de} trekking	Totaal eerste half jaar
Jeugd	ZIN	8	4	12
Jeugd	PGB	3	1	4

Wegens de personele wisseling bij de uitvoeringstaken van de interne controle op het proces Jeugd is gebleken dat het niet haalbaar was om voor de interim controle alle dossiers te toetsen. In overleg met VIC is besloten om ons voor nu te beperken tot de minimale aantallen. Om deze redenen zijn voor nu 7 Jeugd dossiers in de controle voor de eerste helft van 2024 beoordeeld. Met de interne controleur is afgesproken dat de nu nog openstaande dossiers in de periode oktober/november alsnog beoordeeld gaan worden.

Bevindingen:

- Er zijn binnen de 7 Jeugd dossiers geen financiële rechtmatigheidsfouten of onzekerheden vastgesteld.
- Aandachtspunt is het tijdige oppakken van meldingen en tijdige afwikkeling van aanvragen Jeugdhulp. Deze punten betreffen juridische rechtmatigheid, maar komen in meerdere dossiers voor.
- Het valt op dat de beschikking niet altijd volledig is wat betreft het benoemen van de soort hulp en het volume. Begin 2024 zijn de standaard formats van de beschikkingen op deze constatering aangepast. Echter, in de steekproef is iets meer dan de helft van de dossiers beschikt in 2023. Hierdoor is de aanpassing nog niet zichtbaar gebleken in de steekproef.

Actie:

- Binnen het proces zelf zijn geen financiële onzekerheden en geen rechtmatigheidsfouten vastgesteld. Het grootste aandachtspunt binnen het proces Jeugd is het tijdig afhandelen van de aanvragen, geadviseerd wordt hierop passende maatregelen te nemen.

2.14 Europese aanbestedingen

Team Inkoopadvies voert 2 keer per jaar een factuurscan uit. De eerste EU-scan vindt plaats in augustus 2024. In januari 2025 wordt de slotscan over 2024 uitgevoerd. De scan heeft als primair doel een check op rechtmatig aanbesteden door de gemeente Albrandswaard. De bevindingen hebben betrekking op de periode januari tot en met augustus 2024.

Het onderzoeksgebied in een EU-scan omvat de (potentieel) Europese en Nationaal (niet) openbare aanbestedingen.

Voor 2024 gelden de volgende onderzoeksuitgangspunten.

- De eerder onderzochte EU-dossiers met een beoordeling GOED behoeven niet opnieuw onderzocht te worden tenzij daar aanleiding toe is;
- Onderzocht zijn de dossiers die in eerdere scans niet maar in de augustusscan 2024 wél de EU-grens overschrijden tenzij dat onderzoek al eerder is gebeurd;
- Onderzocht zijn dossiers vanaf een minimale onderzoeksgrens van 115.000 euro;
- Onderzocht zijn nieuwe dossiers waarvan de verwachting is dat de EU-grens wordt overschreden;
- Onderzocht zijn alle Nationale (niet-)openbare aanbestedingen.

Beoordelingsmogelijkheden

Een dossier wordt als goed gekwalificeerd als de aanbestedingsspelregels zijn gehanteerd en alle stukken die bij deze beoordeling noodzakelijk zijn worden overgelegd door de vakafdeling. Een dossier wordt als fout gekwalificeerd als de aanbestedingsspelregels niet of onjuist zijn gehanteerd. Het aanreiken van dossiers met de kwalificatie fout betekent dat team Inkoopadvies en Control beschikken over de juiste informatie en in samenspraak met de vakafdeling vaststellen dat een aanbesteding onjuist is uitgevoerd en hierdoor mogelijk financiële consequenties zijn voor de jaarrekening van 1 van de 4 bedrijven. In die gevallen zal altijd direct, via de lijn, op worden geschaald bij vaststelling van de fout. Een dossier wordt als onzeker gekwalificeerd als er onvoldoende informatie uit de organisatie wordt aangereikt om te komen tot een Goed of Fout beoordeling. Team IKA spant zich in om alsnog de betreffende informatie op te vragen.

EU-scan Augustus 2024, dossiers in relatie tot EU-aanbestedingseisen

Bedrijf: Albrandswaard

Dossiers die niet rechtmatig zijn of waarvan een vermoeden van onrechtmatigheid bestaat:

Creditnr + Naam	Constatering	Goed, Fout of Onzeker
4793 – AON Risk Solutions	Enkelvoudig onderhands verstrekte brandverzekering, overschrijdt de EU drempel waardoor onrechtmatig. Looptijd brandverzekering 2021 t/m 2024, totaal betaalde premie € 256.046. De omvang van de fout is de besteding in het jaar dat de onrechtmatigheid geconstateerd is.	Fout EU drempel in 2021: €214.000,- Bedrag onrechtmatig: € 83.883

Bevinding met financiële afwijking:

- De premie brandverzekering voor het bedrag van € 83.883 als onrechtmatig aan te merken.

Overige bevindingen:

- De crediteurensan en rapportage van team Inkoopadvies zijn per 27 september afgerond. Daarop zijn door team Control na een beperkte controle en gelet de deadline de als fout of onzeker aangemerkte dossiers opgenomen in de halfjaars rapportage. Een volledige Verbijzonderde Interne Controle op de crediteurensan en de daaruit voortvloeiende bevindingen rapporteren wij in de eerst volgende rapportage VIC.

Actie:

- Team Control: uitvoering geven aan een volledige VIC op de crediteurensan en bevindingen rapporteren in eerstvolgende rapportage.

2.15 Fiscale jaarkalender / horizontaal toezicht

In het kader van het Horizontaal Toezicht van de Belastingdienst is een fiscale actielijst met uit te voeren acties en verbetermaatregelen gemaakt. Er zijn incidentele/eenmalige acties en structurele/terugkerende fiscale acties. In aanvulling op deze actielijst is een fiscale jaarkalender opgesteld. Door de structurele en terugkerende fiscale acties uit de actielijst op te nemen in een fiscale jaarkalender en de voortgang hiervan te monitoren kunnen de organisaties borgen dat alle fiscaal terugkerende acties worden uitgevoerd. Team Control voert hier een Verbijzonderde Interne Controle op. De uitkomsten van deze VIC worden gerapporteerd in de eerstvolgende rapportage.

3 Fraude en Misbruik & Oneigenlijk gebruik

In de halfjaarsrapportage hebben we eveneens aandacht voor Fraude en Misbruik & Oneigenlijk gebruik. Gedurende onze VIC hebben wij voor deze aspecten aandacht voor M&O. Dit betekent niet dat wij primair bezig zijn om Fraude en Misbruik & Oneigenlijk gebruik op te sporen. Wel denken wij ook door het gesprek met afdelingen aan te gaan dat dit de open cultuur, om over deze aspecten met elkaar te communiceren, ten goede komt.

3.01 Misbruik & Oneigenlijk gebruik

In de Nota misbruik en oneigenlijk gebruik zijn acht risicovolle processen onderkend. In de reguliere VIC is hieraan voor materiele stromen voldoende aandacht geweest en controles zijn ingericht op het ontdekken van M&O aspecten:

1. Inkopen en aanbestedingen

Met name afgedekt door de controle op prestatielevering, immers zonder prestatieverklaring zal een (spook)factuur niet betaald worden, hiermee is dit risico voldoende afgedekt.

2. Betalingen bankrekening(en)

Middels controle op betalingen is gecontroleerd dat achter betalingen alleen facturen zitten die het gehele autorisatie proces hebben doorlopen, hiermee is dit risico voldoende afgedekt.

3. Verstrekken van subsidies

Door VIC op subsidies waarin beschikking en vaststelling worden gecontroleerd is er voldoende aandacht geweest voor dit proces en zijn geïdentificeerde M&O criteria in dit proces voldoende ondervangen.

4. Sociaal Domein (zorgaanbieders)

Risico wordt met name afgedekt door de ontvangst van zorgverantwoordingen van de zorgaanbieders voorzien van een controleverklaring van een extern accountant. In de VIC is derhalve geen aandacht aan dit proces besteed vanuit de VIC. Gezien de planning van productieverantwoordingen komt zekerheid over dit boekjaar na afsluiten van de VIC 2023, uit 2022 zijn ons geen signalen bekend om een andere aanpak te hanteren.

5. Sociaal Domein (cliënten)

Door VIC op sociaal domein waarin beschikking en betalingen worden gecontroleerd is er voldoende aandacht geweest voor dit proces. Uit het gesprek met de teamleider administratie blijkt het volgende:

Op 30-6-2022 heeft de FG een onderzoeksrapport opgeleverd naar aanleiding van signalen die afgegeven zijn door de AP over het gebruik van het Inlichtingenbureau (IB). Het onderzoek verschaft inzicht in de gegevensuitwisseling met de IB in relatie tot de vereisten uit de AVG. De werkinstructie om elke klant maandelijks via het IB te controleren op tal van gegevens (bezit auto, inkomsten e.d.) kan geen stand houden, maar werkt tot op vandaag nog wel. Nog altijd wordt maandelijks voor het gehele bijstandsbestand alle mogelijke signalen bij het Inlichtingenbureau opgevraagd. Het op deze wijze structureel verwerken van veel persoonsgegevens is een ongewenste situatie. Ondanks de goede bedoelingen om dit proces anders in te gaan richten, zijn nog geen wijzigingen doorgevoerd.

Toezicht en Handhaving ziet toe op de Participatiewet, Wmo en Jeugdzorg. De teamleider geeft aan dat in de praktijk alleen wordt gewerkt op de signalen binnen de Participatiewet. Er is wel beleid, er zijn geen werkinstructies. Er worden wel werkprocessen aangemaakt voor het opleggen van administratieve boetes, die blijven in een algemene werkvoorraad hangen.

Terugvordering en verhaal wordt met signalen gevoed vanuit de inkomensconsulenten. Processen ontstaan vanuit fraudesignalen, te laat beëindigde uitkeringen, het niet tijdig doorgeven van consulenten werk dat er uitstroom is gerealiseerd en de uitkering beëindigd kan worden.

6. Vergunningverlening

Zie eerdere rapportage. Gezien de omvang van deze post en het aantal transacties is op een later moment geoordeeld dat deze post niet in-scope moet zijn. De kans op een fout ten aanzien van M&O is gering.

7. Salarissen en declaraties

Door VIC op salarissen waarin declaraties en mutaties worden gecontroleerd is er voldoende aandacht geweest voor dit proces en zijn geïdentificeerde M&O criteria in dit proces voldoende ondervangen. Aanvullende controlewerkzaamheden en grotere aandacht voor Interne Controle moeten M&O criteria alsnog en beter borgen.

8. Prive gebruik (wagenpark)

Zoals gesteld in de Nota misbruik en oneigenlijk gebruik willen we eveneens focus aanbrengen op interne aangelegenheden. Onder andere door na te gaan of medewerkers werken naar de ethiek van misbruik en oneigenlijk gebruik. Hierover zijn nog een aantal zaken te adviseren, die in het tweede halfjaar 2024 worden opgepakt, zoals bijvoorbeeld in de buitenruimte:

- Wordt beoordeeld of materieel van de buitendienst privé is gebruikt. Door data van GPS-trackers na te gaan op activiteit in het weekend of avonden. Dit puur de locatie van spullen zonder te beoordelen of er mensen op de werf zijn geweest.
- Is de registratie van bedrijfswagens waterdicht en als mensen met de auto weggaan zijn alle tags dan ook juist gekoppeld is er een naam herleidbaar of alleen een tagnummer.
- Door VIC op privé gebruik dienstauto's waarin de rittenregistratie wordt gecontroleerd is er voldoende aandacht geweest voor dit proces en zijn geïdentificeerde M&O criteria in dit proces voldoende ondervangen.

3.02 Fraude

Zoals in het controleplan en blijkt uit de rapportages van de VIC controles hebben wij materiële stromen en risico's afgedekt met een VIC. Daarmee is niet gesteld dat een fraude niet ontdekt kan zijn immers de fraudeur heeft altijd intentie en bekwaamheid om zijn handelen te verhullen. Uit onze controles en gesprekken die wij gevoerd hebben is er geen aanleiding om te veronderstellen dat er in deze rapportage periode fraudes zijn gepleegd.

Daarnaast is er aandacht voor fraude op de volgende wijze:

- Bij startgesprekken hebben we het over mogelijkheden, bedreigingen en risico's (bewust zijn);
- Bij startgesprekken vragen we of er fraude is geweest (registratie voor totaalbeeld);

- We zoeken naar nieuwe manieren om in de organisatie aandacht voor fraude vast te houden. Bijvoorbeeld door dit onderwerp ook aan te brengen in fiscale onderzoeken, waarin aandacht is voor het niet privé gebruiken van voertuigen (detectie);
- Wij pleiten er voor een module fraude op te nemen in de leerlijn van (nieuwe) managers;
- Elke ambtenaar legt een eed af waarin verklaard integer te handelen.

Over 2024 is ons geen informatie bekend geworden of gemaakt dat er een fraude heeft plaatsgevonden in 2024.

4.0 Actielijst

Ten einde een goed en volledig overzicht te behouden op de diverse actiepunten zoals benoemd in deze rapportage is onderstaand schematisch weer gegeven waar de verantwoordelijkheid ligt per actie.

Proces	Verantwoordelijke	Organisatie	Toelichting
Facturen & Betalen	Kredietbeheerder	Albrandswaard	Aanleveren prestatielevering
Personeel	Team Control	DBP	Bevinding loonheffingskorting
	Team Control	DBP	Kwaliteit Interne Controle
	Team Control	DBP	Regeling Thuiswerkplek
Subsidieverlening	Proceseigenaar	Albrandswaard	Juiste vaststelling dossier € 10.000
	Proceseigenaar	Albrandswaard	Verbeteren vastlegging dossiers
Subsidievaststelling	Proceseigenaar	Albrandswaard	Vaststellingen 2023 complementeren
Participatiewet	Proceseigenaar	Albrandswaard	Motivatie in beschikking opnemen
	Proceseigenaar	Albrandswaard	Activering intensiveren
WMO	Proceseigenaar	Albrandswaard	Tijdige afhandeling
	Team Control	DBP	Juiste toepassing eigen bijdrage
	Team Control	DBP	Aanvraag en ondertekening
Jeugdwet	Proceseigenaar	Albrandswaard	Tijdige afhandeling
EU-aanbestedingen	Team Control	DBP	Volledige VIC inkoopscan

Raadsinformatiebrief

De gemeenteraad van Albrandswaard

Uw brief van:

Uw kenmerk:

Bijlage(n): 1

Ons kenmerk: 2024-091401

Contact: Monique Blijenburg

Doorkiesnummer: 010-5061102

E-mailadres: m.blijenburg@albrandswaard.nl

Datum: 12 november 2024

Betreft: Toezending VIC 1^e halfjaarrapportage 2024.

Geachte raadsleden,

INLEIDING

Graag bieden wij u in de bijlagen het 1^e halfjaarrapport VIC ter informatie aan.

In het vastgestelde Interne Controleplan 2024 van Albrandswaard zijn de uitgangspunten voor de Verbijzonderde Interne Controle (VIC) vastgesteld. Onderdeel van de verantwoording is het nu voorliggende 1^e halfjaarverslag over de VIC. Het verslag gaat in op de processen en de controles die zijn uitgevoerd binnen 1^e lijn (IC) en vanuit de onafhankelijke positie (VIC) door het Team Control DBP. De vermelde bevindingen over De BedrijfsvoeringsPartner zelf, met betrekking tot de uitvoering van onze eigen processen in de bedrijfsvoering, worden door de directie (verder) opgepakt.

Frauderisicoanalyse en integriteit, net als Misbruik en oneigenlijk gebruik, hebben de aandacht van het management en college en worden bij de jaarrekening in de paragraaf bedrijfsvoering opgenomen en aan u gerapporteerd.

KERNBOODSCHAP

U informeren over voortgang van de VIC 2024.

TOELICHTING

Het is van belang te benadrukken dat de VIC vooral nog is gericht op de financiële rechtmatigheid. Op dit moment is alle capaciteit nodig om de financiële rechtmatigheid in beeld te krijgen. Daarna gaan we ook inzetten om de andere taken zoals de juridische rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid er aan toe te voegen.

De basis op orde, goede procesbeschrijvingen, risicoherkenning en – erkenning binnen processen en IC zijn mooie stappen voorwaarts die nu goed zichtbaar zijn en waarmee de thema's samen komen.

VERVOLG

Afgesproken is om u (toelichting in de Auditcommissie) te allen tijde adequaat te informeren. De VIC-rapportage, de rapportage misbruik en oneigenlijk gebruik en frauderisico en integriteit worden 2 x per jaar opgesteld en vormen samen met de jaarlijkse Managementletter van de accountant de basis van de rechtmatigheidsverantwoording bij onze Jaarrekening.

Met vriendelijke groet,
het college van de gemeente Albrandswaard,
de secretaris de burgemeester,

David Linden

[Handwritten signature]

mr. drs. Florus van der Linden drs. Jolanda de Witte